

Koronawirus a prawa pracownicze – poradnik prawny

Czy pracodawca może mnie skierować na urlop wypoczynkowy albo urlop bezpłatny?

Nie, nie może! Urlop bezpłatny jest udzielany na Twój wniosek - pracodawca nie może Cię zmusić do jego podpisania. Urlop wypoczynkowy ma służyć temu, żeby odpocząć od pracy. Jego termin jest ustalany przez pracodawcę w ramach planu urlopowego, którego nie można zmienić z powodu epidemii, jeśli się na to nie zgadzasz jako pracownik. Jeśli zostałeś zmuszony do wzięcia urlopu, możesz dochodzić swoich praw w sądzie pracy!

Czy pracodawca może mnie zmusić do odbioru zaległego urlopu wypoczynkowego w okresie epidemii?

Jeżeli stało się tak, że zostały Ci do wykorzystania dni urlopowe z roku 2019, to jest to tzw. „urlop zaległy”, który należy wykorzystać do 30 września br. Termin wykorzystania zaległego urlopu ustala się w porozumieniu z pracownikiem – pracodawca nie decyduje sam o tym, kiedy masz z tego urlopu skorzystać i bez twojego wniosku nie może ci nakazać wykorzystania go w konkretnym terminie.

Czy mam prawo z powodu pandemii odwołać zaplanowany wcześniej urlop? Czy mam prawo nie wykorzystać zaległego urlopu w czasie okresy wypowiedzenia?

Tak. Nawet jeżeli obecnie trwa okres wypowiedzenia lub miałeś / miałaś zaplanowany urlop w marcu nie musisz go teraz wykorzystać – niezależnie od tego czy jest to urlop zaległy czy też zaplanowany w planie urlopowym. Urlop można przesunąć jeśli wystąpią przyczyny, które

usprawiedliwiałyby Twoją nieobecność w pracy – np. choroba. Czas przestoju i kwarantanny także są takimi przyczynami, które sprawiają, że termin rozpoczęcia urlopu powinien być przesunięty - nie później niż do dnia 30 września br. w przypadku urlopu zaległego oraz nie później niż do dnia 30 września 2021 roku w przypadku urlopu, do którego prawo pracownika nabył w bieżącym roku.

W przypadku osób, które zostały zwolnione za wypowiedzeniem lub złożyły wypowiedzenia z pracy i oczekują na zakończenie stosunku pracy (okres wypowiedzenia), to jeżeli obecna sytuacja potrwa dłużej niż okres wypowiedzenia, wtedy pracodawca będzie zobowiązany do zapłacenia im ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

Mój zakład pracy został zamknięty w związku z epidemią. Czy należy mi się normalna pensja?

Jeśli jesteś zatrudniony na podstawie umowy o pracę to tak, należy ci się pełne wynagrodzenie za tzw. przestój w pracy. Pracodawca musi zgodnie z prawem je wypłacić niezależnie czy zamknięcie firmy wynika z jego decyzji czy nie np. z powodu epidemii koronawirusa.

Jeśli Twoja pensja wypłacana jest w systemie akordowym albo prowizyjnym, tzn. jej wysokość jest zależna od wyników pracy, której nie wykonujesz, bo zakład jest zamknięty, wciąż należy ci się 60% wynagrodzenia.

Pamiętaj! Musisz zgłosić gotowość do pracy! Wyślij szefowi SMS-a albo napisz maila, w którym deklarujesz, że jesteś zdrowy i gotowy do podjęcia zadań.

To, ile dokładnie pieniędzy dostaniesz, zależy od tego, jak jesteś wynagradzany - część dodatków do pensji, takich jak nagrody jubileuszowe czy premie uznaniowe mogą nie trafić na Twoje konto. Wszystkie inne dodatki - stażowy, funkcyjny czy premie wynikające z regulaminu pracy powinieneś normalnie otrzymać. Generalnie powinieneś dostać pensję “jak za urlop”.

Muszę zostać w domu z dziećmi, bo nie chodzą do szkoły czy do przedszkola. Jaką dostanę pensję? Jak to załatwić?

W okresie zamknięcia szkół i przedszkoli w związku z koronawirusem, rodzice dzieci poniżej 8 roku życia mają prawo do wolnego w pracy i otrzymania zasiłku opiekuńczego. Niestety, zasiłek opiekuńczy jest niższy niż Twoja pensja i wynosi 80 proc. wynagrodzenia. Dostaniesz tyle

pieniędzy ile wtedy, kiedy zostajesz z chorym dzieckiem w domu.

Obecnie, dodatkowy urlop opiekuńczy przysługuje rodzicom dzieci poniżej 8 roku życia, od 12 do 25 marca. Pamiętaj, że nie dolicza się do limitu 60 dni, które możesz wykorzystać w ciągu roku na opiekę nad dzieckiem w domu!

Żeby dostać zasiłek, musisz złożyć wniosek do swojego pracodawcy. Pracodawca nie może Ci odmówić skorzystania z tego zasiłku i nie udzielić wolnego na opiekę nad dziećmi. Zasiłek przysługuje Ci także, jeśli pracujesz na zlecenie, o ile opłacasz ubezpieczenie chorobowe.

Pracodawca nie zapewnił mi rękawiczek, płynu antybakteryjnego, mam stały kontakt z ludźmi, którzy mogą mnie zarazić wirusem. Co mogę zrobić?

Razem z resztą pracowników i pracownic możesz domagać się ich od pracodawcy. Dostarczenie ich to jego obowiązek! Możecie złożyć pismo do kadr lub bezpośrednio do kierownika. Najlepiej zrobić to osobiście w grupie - sprawa jest pilna!

Należy zgłosić to do lokalnego oddziału inspekcji sanitarnej i inspekcji pracy oraz związkowi zawodowemu, jeśli w Twoim miejscu pracy taki działa (nawet jeżeli do niego nie przynależysz).

Jeżeli warunki pracy są niebezpieczne, po złożeniu skargi do inspekcji pracy, możecie razem odmówić wykonywania pracy ze względu na zagrażające zdrowiu i życiu warunki pracy.

Mój szef skierował mnie na pracę zdalną. Czy muszę się na to zgodzić? Co mi przysługuje od pracodawcy? Czy moja pensja będzie normalnej wysokości?

Tak, jeśli szef kieruje Cię na pracę zdalną, musisz się na nią zgodzić. To jednak obowiązek pracodawcy, żeby zapewnić Ci sprzęt, na którym pracujesz. Praca zdalna nie ma wpływu na wysokość Twojej pensji - w domu czy w biurze, Twoje godziny pracy liczą się tak samo!

Czy podczas kwarantanny mam prawo do zasiłku / wynagrodzenia chorobowego?

Tak. Osoby, które zostały skierowane na przymusową kwarantannę, na czas tej kwarantanny

zachowują prawo do zasiłku chorobowego (lub wynagrodzenia chorobowego). Dokumentem potwierdzającym to prawo jest decyzja wydana przez właściwy organ nadzoru sanitarnego.

W przypadku osób, które wracają z zagranicy i muszą przejść 14-o dniową kwarantannę, nadzór sanitarny nie wydaje jednak decyzji (kwarantanną obejmuje się je bowiem na podstawie przepisów rozporządzenia o wprowadzenia stanu epidemicznego). O ile ta „luka w przepisach” nie zostanie załatwana, w przyszłości osoby te mogą mieć problem z ustaleniem przed ZUS prawa do zasiłku. Jeżeli wróciłeś / wróciłaś z zagranicy i musiałeś / musiałaś przejść kwarantannę, zachowaj koniecznie bilety i wszelkie dokumenty potwierdzające twój powrót z zagranicy.

Osoby poddane nadzorowi epidemiologicznemu także mają prawo do zasiłku / wynagrodzenia chorobowego, jednak muszą uzyskać zaświadczenie lekarskie.

Materiały OZZ IP na temat epidemii koronawirusa:

Koronawirus – pamiętaj o swoich prawach pracowniczych

<http://www.ozzip.pl/porady-prawne/item/2593-koronawirus-poradnik-prawny>

Przestój i wynagrodzenie za czas przestoju - komentarz prawny

<http://www.ozzip.pl/porady-prawne/item/2596-przestoj-i-wynagrodzenie-za-przestoj-komentarz-prawny>

Przestój i urlopy podczas epidemii koronawirusa w pytaniach i odpowiedziach

<http://www.ozzip.pl/porady-prawne/item/2598-przestoj-urlopy-podczas-epidemii-pytania-odpowiedzi>

Sytuacja i działania podejmowane przez Inicjatywę Pracowniczą podczas epidemii koronawirusa - komunikat Komisji Krajowej:

<http://www.ozzip.pl/informacje/ogolnopolskie/item/2595-komunikat-kk-sytuacja-dzialania-koronawirus-13-marca-2020>